

De gamle platter fortæller – 1.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabet officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

Stadskaptajn eller drejer

Uenighed om navnet på Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskabs ældste platte fra 1787

Talrige gæster på hotel Prindsen i Roskilde har gennem årene beundret den enestående samling af fugleskydningsplatter, der smykker entresalonen, trappen og Prinsesse-bodegaen. Ved frokoster i det nu 185-årige Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab er det en yndet skik at pege på væggenes platter og ved en hentydning til billedet eller indskriften at lade en af de henfarne, gode borgere tale til nutiden.

Platterne giver en revy over byens og borgerstandens kår gennem de 185 år og er som et bindeled mellem fortid og nutid. Mange kendte navne står på platterne, og DAGBLADET vil i denne og kommende artikler fortælle om flere af mændene bag disse navne.

Allerede i de ældste vedtægter for det gamle selskab nævnes som en forpligtelse for fuglekongen at give "en malet skive til erindring og prydelse for selskabets forsamlingsstue". –

Fugleskydningsselskabet har grund til at være stolt af samlingen som går fra stiftelsesåret, 1787 til 1971. Der er ganske vist huller, dels forårsaget af krigsår og dels af få, kortvarige svaghedsperioder inden for selskabet.

Platterne udtrykker jævnligt en allegorisk idé gennem figurer fra den klassiske gudeverden eller gennem sentenser.

*

Den ældste platte er fra 1787 og viser en frodig amor med pilekogger og bue, sigtende på "papegøjen" på den høje fuglestang, bag hvilken man ser fjorden med et skib for fulde segl. Platten, der bærer indskriften " "Vel medel naar du traff".", er signeret Peder Brönich, Roskilde. Gennem

mange år blev dette navn og platten knyttet til værten på Prindsen, stadskaptajn Peder Brönich. Men siden er der blevet røkket ved denne teori. Peder Bröniche fra Prindsen var i 1787, skønt kun 63 år, en mand, der øjensynlig havde lagt op. Han var i 1782 trådt af som stadskaptajn, i 1786 mistede han først sin hustru og derefter en 36-årig datter. Samme år afstod han Prindsen til C.C. Rosted og gik i pension hos sin efterfølger.

Den fine lokalhistoriker, nu afdøde fru Fanny Fang, mente, at tanken snarere måtte ledes hen på hans fætter, den unge livsmodige drejer Peder Brönniche, der i 1787 var 29 år. Blandt underskriverne af selskabets grundlov fra 12. juni 1790 findes kun een P. Brönniche, og det er den unge drejer P. Brönniches særprægede skrift.

*

Men det har været vanskeligt at opgive en meget gammel tradition. I flere Roskilde-familier har det altid heddet, at den ældste skive var stadskaptajnens. Et sagn kan imidlertid let opstå. Det ses således af, at i 1887 blev stadskaptajn Peder Brönniche gjort til købmand og til oldefar til mølleren i den daværende Hersegades mølle, skønt ingen af delene var i overensstemmelse med sandheden. Men – som redaktør Chr. Christensen skrev i festskriftet i anledning af fugleskydningsselskabets 150 års jubilæum i 1937 – skiven har vi, det er for os det væsentlige og nøddigt ville vi savne både den motto og dens motiv.

- aj.

*

Efterskrift:

Hotel Prindsen fremstår i dag fornemt nyindrettet, og Prinsessebodegaen, som i flere år sammen med den store sal tjente byen som kulturhus, indgår i dag igen som en del af hotellets lokaliteter.

*

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. Peder Brönich skive indgår i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab.

*

Fugleskydningsselskabet redaktion anno 2009 har gravet lidt i kendsgerningerne vedrørende Fanny Fangs tankespind. Den ellers agtede lokalhistorikers teori må anses for meget luftig, og det tages for givet, at det er den gamle stadskaptajn der var den første fuglekonge. Mere om dette kan læses i ”Jul i Roskilde 2009” og på fugleskydningsselskabets hjemmeside.

*

I øvrigt en pudsig detalje, at datiden fandt det så opsigtsvækkende, at en ”kun” 63-årig gik på pension, til trods for de noget tyngende hændelser.

Ikke et ondt ord om nutidens 60-årige efterlønnere, men tiderne har i hvert fald ændret sig!

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 18. marts 1972 og den 4. september 2010